

כתבי החינוך – מדווחים או מעצבים מציאות?

פז כהן ויערה ישורון*

אמצעי התקשורת מדווחים על המציאות אבל גם מעצבים אותה. הם קובעים את סדר היום הציבורי על ידי העלאת נושאים שיש להם אינטרס בקידום, והדבר בא לידי ביטוי לא רק בבחירות הנושאים, אלא גם באופן הצגתם – הן בתוכן והן במעטפת התקשורתית (צילום, בחירת מרואיינים, עיצוב גרפי וכו'). בדומה למערכת החינוך בישראל, גם התקשורת היא מגזרית. יש עיתונים שמיועדים לקהלים שונים (יהודים, ערבים, דתיים, חילונים, חרדים ורוסים) וכן עיתונים שמזוהים עם עמדות פוליטיות מסוימות. לכל מגזר אמצעי תקשורת משלו, ובמציאות זו השפעתם רבה עוד יותר, שכן כל מגזר נחשף רק לחתך מסוים מהם.

מסקר שערך מכון "מאגר מוחות" בתחילת מרס 2015 עולה כי 57% מהציבור סבורים שהעיתונות בישראל מוטה לטובת השמאל, ו-10% סבורים שהיא מוטה ימינה. האם כלי התקשורת מנסים לקדם אידאולוגיה, תפיסת עולם ואג'נדה מסוימת? האם ניתן מקום למגוון של דעות והיבטים על הנושאים המסקרים?

בסיום הדיון נרצה לענות על השאלה: מה ביכולתה של התקשורת לעשות כדי לעודד חינוך לדמוקרטיה? במפגש זה אנחנו רואים הזדמנות ליצירת רשת של כתבי חינוך ממגוון רחב של אמצעי תקשורת.

שאלות לדיון

1. עד כמה התקשורת מדווחת על הנעשה במערכת החינוך ועד כמה היא שותפה לעיצובה של מדיניות החינוך?
2. האם כלי התקשורת מסקרים את הנעשה באופן שוויוני, או שמא הם בוחרים נושאים פופולריים שרלוונטיים לקהל הקוראים שלהם בלבד?
3. כיצד ידווחו כלי התקשורת המגזריים על נושאים שקשורים למערכת החינוך כגון אפליה בבתי הספר על בסיס עדתי, השבתת הלימודים ביום האדמה או ספורים בחברון? כיצד אמצעי התקשורת מחליטים מה ראוי לסיקור ומהו "המצב הניטרלי" בהקשר של חינוך?
4. מהי המציאות הנתונה ומה פתוח לדיון? האם יש לתקשורת קווים אדומים?
5. האם התקשורת משקפת ומתווכת את קולות האזרחים, צרכני החינוך? האם היא שופר לקולו של הרוב, או שמא היא מחפשת רק את היוצא דופן והחריג?
6. מה תפקידה של התקשורת בהפיכת הדמוקרטיה למזוהה עם השמאל? כיצד היא יכולה לפעול כדי לשנות עמדה זו?
7. כיצד התקשורת משפיעה על השיח של בני הנוער?
8. האם התקשורת מגנה על הדמוקרטיה, או שמא היא מעודדת גזענות ושנאת האחר?
9. כיצד התקשורת מציגה מגזרים שונים בחברה הישראלית? מה תרומתה לסטראוטיפים ולדעת הקהל כלפיהם?
10. מה התקשורת יכולה לעשות כדי לעודד חינוך לדמוקרטיה?

* פז כהן, מנכ"ל "אנו" ויערה ישורון, יושבת ראש הורים עובדים לשינוי